

Рубриката „Европейска нощ на учените 2013“ се осъществява по проект K-TRIO, финансиран от Европейската комисия в рамките на подпрограма „Хора“ на 7 Рамкова програма на ЕС „Researchers Night 2013“

В БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ: ЗА НАУКАТА, ИНОВАЦИИТЕ, УЧЕНИТЕ И ТЕХНИТЕ ТАЛАНТИ

*„Животът е пътешествие, науката –
приключение!
Стането и вие част от него!“*

С богата програма, която включва изложби, лекции, демонстрации и концерти, беше отбелязана за осми пореден път у нас Европейската нощ на учените – в София, Пловдив, Стара Загора, Варна, Бургас, Плевен и Русе, на 27 септември под мотото „Триъгълникът на знанието и европейското гражданство“. Нощта на учените е събитие, което се провежда ежегодно в Европа за девети пореден път в един и същи ден – последния петък от месец септември, в над 300 европейски столици и университетски градове в повече от 30 страни. Финансира се от Европейската комисия в рамките на подпрограма „Хора“ на 7 Рамкова програма за наука и технологично развитие „Researchers Night“. На този ден университетите и научните институти отварят врати за гражданите, за да представят своите научни постижения и да покажат предизвикателните и любопитни страни от живота на учения. За България този проект започна през 2006 г. През изминалия период участващите в Нощта на учените университети и научноизследователски организации насочват общественото внимание и популяризират постиженията на различни области на науката: физика и технологии (2006); археология и история (2007); биология, химия и екология (2008); астрономия (2009), наука и индустрия (2010), химия (2011), иновации (2012).

Темата на тазгодишния проект „Европейска нощ на учените 2013“ в България е **K-TRIO** (Research-

Пенка Лазарова,
отг. секретар на сп. „Наука“

ers in Knowledge Triangle). Той се реализира от консорциум с участници: Нов български университет (координатор), Клуб Млади Таланти, ДИПКУ на Тракийския университет – Стара Загора, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Медицински университет – Пловдив и Русенски университет „Ангел Кънчев“, с партньорството на Българската академия на науките, Съюза на учените в България, Британски съвет България, Медицински университет – Плевен, МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, Бургаския регионален исторически музей, Съюза на физиците в България и др., с медийното партньорство на Българската телеграфна агенция и Българската национална телевизия.

Основна цел на проекта „Учените в триъгълника на знанието“ е в контекста на Европейската година на гражданите и е свързана по-конкретно с повишаване на тяхната информираност за ролята на научните изследвания и изследователите, както и със стратегията „Европа 2020“ – да се увеличи по нетрадиционен начин общественото признание за работата на учените чрез директен контакт с тях и да се запали научното любопитство и страстта към открития в децата и младежите, за да могат те да свържат интересите и бъдещото си професионално развитие с науката. В днешното информационно общество професията на учения е от изключително значение за съвременното развитие и за подобряването на благосъстоянието на гражданите. Но освен това в Нощ-

та на учените се разкрива и един друг образ на учения, различен от общоприетите представи – учените не само получават удоволствие от своята работа, но и са хора с чувство за хумор и с много-странни таланти. Чрез представянето пред широката публика по нетрадиционен начин най-интересното от науката и изследователската дейност, както и непознатия образ на учения и разкриване на неговите таланти извън изследователските лаборатории, се цели обществеността да се запознае по-отблизо с работата на изследователите и популяризиране професията на учените сред младите хора и тяхната реализация в науката, образованието и иновациите.

Общественият интерес беше привлечен чрез разнообразна научна и забавна програма – демонстрации, изложби и дискусии, свързани с последни значими иновационни и технологични разработки в различни сектори като енергия, нови материали, качество на живот. Много от инициативите бяха посветени на младите хора – тяхното представяне като бъдещите таланти на България – важна мисия и в контекста на европейското изискване за 35% хора с висше образование. Както всяка година, бяха показани отблизо човешкото лице на учените, тяхното чувство за хумор, талантите им извън науката, начинът на общуване и удоволствието от тяхната реализация.

Събитията в Европейската нощ на учените в столицата се реализираха в подкрепа на кандидатурата на София и Югозападен район за Европейска столица на културата – 2019 и обхващаха широк спектър от разнообразни прояви на различни места в София – от Панаира на знанието и иновациите и Концерта под звездите в района на НДК, през Нов български университет, района около Националната библиотека, алеята пред Галерията за чуждестранно изкуство и Централната сграда на БАН.

Въпреки многото събития на 27 септември (празнично шествие по случай 125-годишнината на Софийския университет, концертите на Монсерат Кабаие и пианиста Людмил Ангелов и т.н.) **Вечерта на талантите на учените в Централната сграда на БАН** се радваше на многобройни посетители. А те имаше какво да видят и чуят.

Във фойето пред Големия салон БАН Съюзът на учените в България и Българското минералогично дружество представяха *изложба от картини (живопис и акварел) на световноизвестния минералог акад. Иван Костов* по повод 100 години от рождението му, които в съчетание със специално издадената брошура с биографични данни, негови рисунки (акварел) и стихотворения разкриваха богатата душевност и разностранните таланти на големия български учен.

Във фойето отстрани на Големия салон една изложба, наречена от авторката проф. дбн Климентина Демирева, *„Портрети на цветя“*, доп-

ринасяше за слънчево настроение с прекрасните акварели, разкриващи красотата на цветята. По-късно посетителите се убедиха освен в таланта й на художник, но и като поет – автор на две стихосбирки: *„Есен в душата“* (2012) и *„Разни мисли и съждения“* (2013), представени от чл.-кор. Емилия Пернишка, както и в артистичния й талант при авторското изпълнение на стихотворението *„Вечер на село“*.

Научното кафене в заседателна зала 207 *„Иновациите в холографията и културно-историческото наследство“* с проф. дфн Венцеслав Съйнов и модератор проф. дфн Ренна Дюлгерова, организирано от Съюза на физиците в България, обедини две науки, които на пръв поглед нямат много общо помежду си – физикохимията и археологията. Презентацията и дискусиата в него показаха нещо много важно – на какво са способни различните науки, когато работят заедно в много-странен и многопластов комплекс, какъвто е Българската академия на науките. Заслужава да се отбележи и фактът, че българските емулсионни материали за холографски цели са между най-добрите в света.

Също при изключителен интерес премина в Клуб-ресторанта организираното от Академичното издателство *„Проф. М. Дринов“ представяне на монографията „Иновативност на националната икономика“* на проф. д.ик.н. Росица Чобанова от Института за икономически изследвания при БАН и председател на секция *„Икономически науки“* към СУБ, водено от проф. д-р Александър Тасев – член на Управителния съвет на БАН. Проф. Чобанова сподели, че основният въпрос, който я вълнува от дълги години и мотивира за това изследване, е как малка и отворена икономика да се развива в условия на глобална конкуренция, както и свързаните въпроси – какви са източниците и какви са механизмите за това развитие, кои са факторите, които въздействат върху иновативното развитие на национално и фирмено равнище, каква национална научна и иновационна политика да се води в условия на глобална ускорена промяна на използваните технологии и как да се определят държавните и обществени приоритети за въздействие върху ускоряване на обновяването.

Същинската **Вечер на многостранните таланти на учените** се състоя в Големия салон на БАН. След кратко приветствие от зам.-председателя на БАН чл.-кор. Николай Милошев в качеството му на домакин на събитието по традиция началото бе дадено от Камерния хор на БАН, който тази година спечели поредното си отличие – втора награда от Шестия международен хоров конкурс в Охрид. Също през 2013 г. неговата дири-

гентка Мария Вълчанова-Любенова защити докторска дисертация в направление „Музикално и танцово изкуство” в Института за изследване на изкуствата към БАН. Великолепното изпълнение на обработките на български народни песни предизвика бурни аплодисменти.

Няколко бяха акцентите във Вечерта на талантите на учените.

Основният беше свързан със *стогодишния юбилей на акад. Иван Костов* – автор с още двама българи (в съавторство и с руски колеги) на научно откритие в областта на кристаломорфологията на минералите – №4 за България, чиито постижения в минералогията и кристалографията по думите на акад. Тодор Николов са „*в златните страници на науката*”. Ето как представи във вдъхновеното си слово акад. Тодор Николов своя учител Иван Костов (със съкр. – бел. авт.):

„Имал съм честта и щастието да бъда негов студент в Софийския университет, където съм слушал лекциите му по минералогия през 1950/51 г. и 1951/52 учебна година. Слаб, елегантен и усмихнат, доц. Ив. Костов ми внуши дълбок респект и уважение с лекотата на представянето на трудната материя от учението за минералите, в което той се беше дълбоко потопил и „плуваше” със замах. Не бих могъл да кажа, че лекциите му бяха лесни за разбиране, но великолепните илюстрации на различни кристални форми на минералите, които той рисуваше на черната дъска, облекчаваха възприемането на разнообразното богатство на минералния свят. И по-късно, винаги съм се възхищавал на способността на акад. Костов да илюстрира своите лекции и доклади със собствени рисунки. Той безспорно имаше поглед на учен, но и усет и ръка на художник. Неговият творчески живот мина сред блясъка на кристалите, но самият той имаше своето голямо излъчване.

В своя дълъг житейски път акад. Костов беше отдаден неуморно на минералогията и кристалографията, създавайки забележителни творби, които го издигнаха като учен от изключителен мащаб и го утвърдиха като един от най-големите минералози в света. Но Иван Костов беше и мислител. Тази негова черта ми е правила силно впечатление при запознаване с неговите трудове по общи въпроси на науката и обществото. Затова за мен разговорите с него през лятото на 2003 г. бяха като интелектуални празници... Акад. Костов беше голям учен, с поглед на художник и душа на поет, който гледаше към края на безкрая. Спокойно, с изстрада на мъдрост и с надежда, че светът ще бъде подобър за децата. В последния ден на март 2004 г. акад. Иван Костов почина. Затвориха се завинаги очите му, които през целия живот са били ярко отворени и търсеци истините за околния

свят. Очи, в които са проблясвали кристалите на богатия минерален свят, изпълнили с дълбок смисъл неговия живот и издигнали името му на един от най-високите пиедестали на световната минералогия.

За всички, които го познаваха, той остава Учителят, един велик български учен, пред паметта на който се прекланяме.”

Чудесна илюстрация към представянето на акад. Т. Николов беше прочетеното от актрисата Божидара Цекова стихотворение на акад. Иван Костов „Две смаяни очи”, посветеното на него стихотворение „Зараза” от неговата ученичка и съавтор на откритие № 4 за България Богдана Зидарова, както и великолепната брошура с негови стихотворения и акварели, издадена специално по проекта „Нощ на учените 2013”.

Една друга емблематична личност за българската наука – проф. Василка Тъпкова-Заимова, доайен на българската византистика и балканистика, почетен президент на Асоциацията на византистите и медиевистите в България, почетен председател на секция „История” и почетен член на СУБ, беше друг акцент на празника в Големия салон на БАН. Ярката и оригинална личност с широка култура, начин на общуване и разностранни интереси, истинска дама, високо ерудиран и стойностен изследовател, ценен и обичан университетски професор с богата лекционна дейност, автор на многобройни научни и научно-популярни статии, монографии и изследвания, уважаван учен-медиавист – така беше представена тя от акад. Васил Гюзелев, който от сърце пожела на проф. Тъпкова „*На многая лета!*”, за да бъде все така отдадена на любимата си наука. С бурни ръкопляскания и ставане на крака присъстващите изразиха своята почит към носителката на високи български и чуждестранни отличия, на което тя отговори с присъщите си непринуденост в общуването, интелигентност и чувство за хумор.

Бурни аплодисменти предизвика и специалният музикален поздрав към проф. Тъпкова с една прекрасна македонска песен, изпълнена от специално пристигналият от Благоевград проф. Кирил Костов, зам.-ректор на ЮЗУ „Неофит Рилски” (2007-2011), както и акапелното му изпълнение на италианската канцонета „Мама”.

Третата голяма личност на българската наука, върху която беше поставен акцент, беше акад. Емил Джаков – основател, патрон и пръв директор на Института по електроника към БАН, който тази година отбеляза своята 50-годишнина. Когато говорим за научните изследвания и иновации в областта на физическите науки, първото име, за което се сещаме, е неговото. Акад. Емил Джаков – един от пионерите на българската радиофизика

и електроника, както и физическите изследвания в триъгълника на знанието, бяха представени от директора на Института по електроника доц. д-р Санка Гатева. В института са създадени първите в България лазер, оптични влакна, плазмотрон, свръхвисоковакуумна помпа, преносим микровълнов влагомер, магнитометър, лазерни системи за приложение в медицината, инсталации за електронна литография, електронно-лъчево топене и рафиниране на метали и за електронно-лъчево заваряване и мн. др.; разработени са и редица съвременни електронно-лъчеви, лазерни и плазмени технологии и нови видове газови сензори, както и методи за формиране на наноструктурирани материали и т.н.

Повече от 80 бяха участниците в организираната от Съюза на учените в България за шести пореден път конкурс за стихове на български учени. Одобрените от журито поетични творби, отпечатани в сборника „Стъпки б”, бяха представени по оригинален начин – чрез колаж от стихове от различни автори, от проф. д-р Искра Арсенова – член на журито на конкурса и на редколегиата на сп. „Наука”, а Божидара Цекова прочете стихове от художника на корицата на сборника и един от авторите – доц. д-р Мариана Кънева, която бе и автор на прекрасната виртуална изложба „Фотопалитра” на екрана във фойето.

В нестандартната роля на поети и музиканти – певци и инструменталисти, пред препълнената зала се изявиха още учени от различни специалности и поколения: физичката д-р Красимира Янкова, физикохимикът проф. Александър Милчев, инженерът доц. Николай Николов (поезия); докторът по музикално и танцово изкуство Мария Вълчанова-Любенова и докторантът Никола Вълчанов (виола и пиано), певецът проф. д-р Вълко Гергелчев (съпровод на пиано – доц. Гертана Владова от ДМА „Проф. П. Владигеров”), вписаният в Златната книга на българските изобретатели проф. Николай Ангелов и Йосиф Леви (цигулка и пиано), докторантът от ИЯИЯЕ – БАН Павел Детистов (акапелно изпълнение на българска народна песен), докторантите Даниела Пенева и Румен Спасов (поети с цигулка и китара), дуото докторанти гл. ас. Емилия Стоименова и Венцеслав Атанасов (китара и вокал). Всички те, убедени, че в живота освен наука, има и изкуство и че рязка граница между тях няма, допринесоха за доброто настроение на многобройните гости, които на финала на чаша вино споделяха впечатленията и се редяха за печатните материали: сборника „Стъпки б”, в. „Номо Sciens” и брошурата със стихове и акварели от акад. Иван Костов.

В близост до Централната сграда на БАН – пред Галерията за чуждестранно изкуство, звена-

та на Академията от направление „Енергийни ресурси и енергийна ефективност” (Институт по електрохимия и енергийни системи, Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика, Централна лаборатория по слънчева енергия и нови енергийни източници, Институт по инженерна химия и Единен център за иновации) под заглавието „Обединените цветове на енергията: чиста, ефективна, безопасна, сигурна” представиха бъдещето на енергията в България през погледа на учените и оценката на обществото. Чрез забавни демонстрации учениците и много родители научиха повече за „божествената частица”, какво представлява горивната клетка, как от малкия слънчев панел да произвеждат водород чрез електролиза на вода, да заредят „водородната” количка и да я подкарат, как сами да конструират първата си батерия... И всичко това, макар опростено и забавно, бе представено научно вярно.

Голям интерес предизвика демонстрация на хибридна кола на студенти от Технически университет - София, която се е класирала на второ място в европейското първенство за подобен род автомобили, организирано от SHELL.

За по-големите имаше постери с информация за ядрената енергия, за получаване на енергия от биомаса, от Слънцето. Специална информация за европейските инициативи в областта на водородната енергетика и щандът за енергетиката на XXI век, бе осигурена от Европейската обединена технологична инициатива „Горивни клетки и водород” под мотото на Айнщайн: „Ако една идея отначало не изглежда абсурдна, значи е безнадеждна”. Развитието на водородната енергетика изцяло подкрепя тезата на Айнщайн – тя е предсказана още през 1874 г. в научната фантастика на Жул Верн. В своя роман „Тайнственият остров” великият писател пише: „Вярвам, че един ден водата ще бъде използвана като гориво, че водородът и кислородът, които я съставят, използвани заедно или поотделно, ще предоставят неизчерпаем източник на топлина и светлина с интензивност, на която възлицата изобщо не са способни... ВОДАТА ще бъде горивото на БЪДЕЩЕТО.” Днес водородната енергетика е реалност, която се очаква да се превърна в енергетиката на XXI век.

Учени от БАН разказаха за изключителните възможности на възобновяемите източници на енергия за да се осигури енергията, която искаме – тема, която се превърна в приятна и конструктивна дискусия, където всеки можеше на чаша вино да сподели идеите си за чиста и ефективна, безопасна и сигурна енергия – тук, в България, може би не днес, но със сигурност – утре!

Към отбелязване на Европейската нощ на учените 2013 се присъединиха редица институти на

БАН.

С изложба „СПОМЕНЪТ ДИША. Проф. д-р Тодор Ив. Живков – човекът, ученият, учителят” **Институтът за етнология и фолклористика с Етнографски музей** отдаде почит към човека и изследователя, който не се е боял да разрушава порядъка в науката, да полемизира с утвърдени теоретични модели; към учителя, който обичал да въвлеча своите събеседници, колеги и ученици в научни дебати. Изложбата бе фокусирана върху основни моменти от живота и дейността на проф. Т. Ив. Живков.

Историята и институционалното развитие на музея бяха проследени в изложба „120 години Народен музей” чрез богат снимков материал и архивни документи: първата инвентарна книга на музея, най-старите предмети, постъпили във фондовете му и т.н. В изложбените зали пред посетителя се разкри богатството и очарованието на етнографското наследство на българските етнически територии, както и на други етнически общности, обитавали българските земи. Бяха представени и класически научни изследвания от областта на етнологията и фолклористиката, както и филми от поредицата „Помашки портрети” („Жените от Брезница”, „Светът на стария Ибрахим”) – част от проекта на Асен Баликси по визуална антропология в пиринското село Брезница, започнал като обучителен семинар за местните момчета и момичета през 1994 г.

Най-новите си издания и проекти представи на своите гости в Европейската нощ на учените **Кирило-Методиевският научен център** (КМНЦ). Постерната изложба „В началото бе буквата” разказа за историята и употребата на различните графични системи, съществували на територията на българските земи от петото хилядолетие преди Христа до наши дни, а представените илюстрации на Илиан Чавраков към текстове от предстоящото издание на КМНЦ „Разкази за чудеса, разбойници, блудници и други истории” ни разкри епохата на Средновековието като забавна поредица от поучителни случки. Най-сръчните можеха да създадат своя история от глаголически и кирилски букви, използвайки глина или цветни картони, с които да направят картички или книгоразделители.

Бяха представени и *книгите*: Ранните осмогласници. Извори, богослужение и певчески репертоар (По ръкописи до XIII век) от Светлана Куюмджиева и Старобългарският превод на Стария Завет. Т. 3. Старобългарско-гръцки словоуказател към Книгата на пророк Иезекиил от Татя-

на Илиева.

Ден на отворените врати имаше и в **Института по математика и информатика**. Гостите на събитието можеха да разгледат две уникални по своята същност изложби – по *астроинформатика* и „Разрушение и създаване” – част от проекта за цифровизация на творчеството на Колю Фичето – „Майсторът и времето”. А в аудитория „Акад. Стефан Додунеков” можеха да се запознаят с презентации за изследователския подход в обучението на математика и информатика, Ученическият институт, дигитализацията на научно наследство и на музикално фолклорно творчество, успешни европейски проекти, реализирани в ИМИ – това бяха само част от презентациите, които посетителите на събитието можеха да видят и чуят.

В залите на **Националния антропологичен музей** с изследователска група при ИЕМПАМ – БАН посетителите можеха да разгледат *постоянната експозиция* „Човекът в миналото” и изложба *книги* в областта на класически научни изследвания в областта на физическата антропология и палеоантропологията, да чуят интересната *беседа* на доц. д-р Р. Стоев – „Сравнителна антропологична характеристика на българското население от Средна Северна България” и да се запознаят с „*Етапи на реконструкция на главата по черепна*”. (филм, продукция на „Тера инкогнита” – БНТ).

Освен богатите колекции на **Ботаническата градина**, която също отвори врати в Европейската нощ на учените, интерес за посетителите представляваше разказът за древните растения, съвременници на динозаврите, в *тематичната експозиция* „*Цикасовите*”.

Надяваме се, че многобройните събития и инициативи, проведени в Българската академия на науките в Европейската нощ на учените с участието на изследователи и преподаватели от различни поколения, са помогнали да се разбие мита за ексцентричния побелял професор, който стои затворен по цял ден в лабораторията си или се рови в прашни книги, както и да се покажат на широката публика значението и влиянието на самата наука в нашето ежедневие и значими иновационни и технологични разработки в различни сектори като енергия, нови материали, качество на живот. И да се привлекат младите хора да станат част от научната общност!

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ ПРЕЗ НОЩТА НА УЧЕНИТЕ ИЛИ НЕ СТОИ САМ ПРЕДИ ПОЛУНОЩ...

През тази година Нов български университет (НБУ) е координатор на осмата за нашата страна Европейска нощ на учените. Извън чисто организационните, финансови и административни дейности НБУ осъществи по случай на събитието Ден на откритите врати. През този ден се проведе няколкото специални събития. Може би най-голямото и най-близко до целите ни да покажем учените в тяхното човешко измерение бе *фотоизложбата „Светът през погледа на учените...“*. Хората снимат за удоволствие, за да съхранят късче красота от природата, за да запечатат мигове от приятелски съпреживявания, вълнуващи събития, специални празници и след време снимките им да ги връщат в спомените. Толкова е прекрасно да върнеш времето чрез снимките от семейния албум и отново да преживееш красиви емоции. Затова любителските фотографии разкриват чрез ракурса, композицията, светлосенките и най-вече чрез избора на гледна точка отношението на фотографиращия към света. С тази изложба показваме светоусещането, човешкото лице на едни достойни учени и страстни почитатели на живота в различни негови проявления. Представените фотографии разкриват повече за тях от формалните информации в техните биографии. Това бяха приятни мигове със *света през погледа на: проф. Антони Славински, доц. д-р Иван Богомилов, доц. д-р Елисавета Гурова, доц. д-р Васил Гарнизов, доц. д-р Георги Илиев, ас. д-р Филип Андонов*. Изложбата бе открита официално с реч на ректора на НБУ доц. д-р Пламен Бочков. *Който има очи, да гледа, който има уши, да слуша...*

„Професорите снимат...“ бе киномаратон с документални и анимационни филми на преподаватели от НБУ, който бе представен в аулата на университета и в кинозала „Люмиер“ на НДК. Чрез техния показ искахме да излезем от областта на теорията и да преминем в територията на лична и творческа реализация. С тези филми и на двете места показвахме таланта и творческите постижения на преподаватели в департамента „Кино, реклама и шоубизнес“. Едно е да говориш, друго е да показваш какво стои зад статуса и правото да обучаваш, да насочваш и даваш съвети на начинаещите в седмото изкуство. С показ на тези филми бе хвърлено и предизвикателство към младите – ето ги нашите филми, сега вие имате думата за критика, коментари, анализи и препоръки. Пряк сблъсък на чувствителността и светоусещането на утвърдени творци с амбициите, надеждите и претенциите на младите, които тепърва ще отразяват живота и ще интерпретират конфликтите в него.

Доц. д-р **Иво Драганов**,
Нов български университет

Доколко и как ще успеят е техен проблем, но едно е ясно – без утвърдени традиции мъчно се върви напред и нагоре. Третото специално събитие потвърди това по особено елегантен начин.

Друго специално събитие бе нарочно организираната *дискусия* в галерията УНИАРТ с водещ доц.д-р Петя Александрова по повод документалния филм на проф. Иван Георгиев „Кратка история на социалистическия реализъм“. Това бе важен опит да поговорим за нормативната естетика – но сред картини, нарисувани от прочути фламандски живописци, на които никога не е налагал норми за творчество. В същото време филмът разкрива нещо особено важно, което сякаш се забравя, но и предизвика много смях. От екрана в продължение на малко повече от час се лееха филангрантни примери на нормативната естетика, взети от киното, театъра, литературата, изобразителните изкуства по времето на тоталитаризма и това развеселяваше зрителите. Иван Георгиев се е обърнал към младите, които не помнят това време и обяснява лесно, достъпно и много забавно симбиозата между политическите норми и естетическите принципи. Резултатът е т.нар. от Сталин социалистически реализъм – смес от пропаганда с елементи на изкуство или понякога изкуство, гарнирано с пропаганда. Стил, жанр, метод или груба доктрина? Режисьорът показва с блестящо открити и подредени архивни кадри маниерата по организирания ентузиазъм, бликащ от всякакви чествания на празници, юбилеи, нелепиците, които видни творци са били принудени да изговарят на нечии годишнини, защото *такова е било времето*. А това време страшно напомня по-скоро на някакъв истеричен парарелигиозен култ (в азиатския прочит направо обожествяване на партийния водач в Северна Корея или в Китай по времето на Мао), отколкото на политическа партия. Много деликатно режисьорът показва усилията на творци да очовечат в максимална степен тези паметници на декларативността, като дори не е спестил и присъствието на своя прочут баща (актьорът Георги Георгиев-Гец – бел. авт.) във филма на талантливия режисьор Дако Даковски „Неспокоен път“ – един почти сполучлив опит да се използва естетиката на неореализма – харесан навремето от Джузепе де Сантис.

Истерията по партийните водачи и декларираната жертвоготовност от раболепни поети напом-

ня тягостно на ритуалните жертвоприношения при примитивните народи. Като мине време обаче, въпросните водачи бързо се забравят, на тяхно място идват други, а времето бива определяно като поредния култ към нечия личност. За пречупените съдби никой не се сеща. Без да я извежда като линия, в подтекста на филмовия разказ се разчита и личната неприязн на Иван Георгиев към конформизма, който подхранва кресчендните амбиции на организираната посредственост и е хранителна среда на некадърниците. Самотниците като Валери Петров и други, които отказват сляпо да се подчинят на поредната партийна недомислица и следователно доброволно да се обезличат, остават в страни от всеобщата истерия, съответно и права. Както това да работят. Благодарение на това имаме блестящите преводи на шекспировите сонети. В културологичен план България е спечелила. Впрочем тук прочитът може да се задълбочи. Старият Бах е писал музика главно по поръчка, но дълбоко и искрено е вярвал в Бог и затова музиката му пленява и до днес.

Личните трагедии на инакомислещите, без да са натрапени като драматургичен контрапункт на масовия ентузиазъм, напомнят за алтернативата, от която малцина са се възползвали. Личностният избор като че ли не е най-силната ни страна и много често отстъпва на инстинкта за самосъхранение. За жалост... Това сякаш бе изводът от дискусията...

Четвърто специално събитие бе *изложбата на детски рисунки от т.нар. Детски университет в НБУ*. Те показват как биха могли в академична среда да се поощряват малките таланти деца през летния период и да съхранят връзката учени – деца в един неформален, напълно артистичен план.

Изложба на минерали от български и световни находища в рамките на Европейска нощ на учените бе петото събитие от тази инициатива. В изложбата бяха показани представителни минерални образци от България (Маданско, Лъкинско и Маджаровско рудни полета, Михалково, Витоша, Сакар) и света (Индия, Русия, Казахстан, Бразилия, Мароко, Малави, Аржентина) находища. Съорганизатори бяха Департамент „Природни науки“, УПИЗ Лаборатория по гемология – БФ. Хората от департамента се гордеят със своите открития и това е разбираемо. Освен всичко тази изложба по непряк начин искаше да направи връзка и препратка с честването на 100 години от рождението на минералога академик Иван Костов. Това честване се проведе в БАН в тържествена, но подчертано артистична и приятелска атмосфера покъсно същата вечер.

Изложба “Богатството на растителни

видове” – шеста и последна инициатива, бе представена в рамките на Нощта на учените в НБУ. Под това заглавие колегите учени представиха своите изследвания, открития и преки ползи за хората от тяхната изследователска дейност.

През деня софиянци са били приятно изненадани от позабравеното скърцане, тракане и звън от старо звънче на изрисуван **ретро трамвай**, който премина по релсите на София. Какво става? Нещо като кратка среща със сенки от миналото, подобно на интригата във филма на Уди Алън „Полунощ в Париж“? Едва ли, действието се разви през деня и все пак любопитно бе да се разбере кого вози? Вътре в него бяха настанени весели млади хора с книжки в ръка и абсолвентски шапки и пелерини. Ведри и усмихнати, те бяха метафора на млади учени, поели дългия път към знанието и науката, които са вечни, а животът е кратък... Този трамвай сигурно е возил самия проф. Балан или проф. Шишманов, проф. Мутафчиев и редица други учени, оставили диря в българската наука и култура?! Може би в него преди изпити са пътували притеснени техните родители и прародители? Да, много неща в стил Андерсенови приказки би могъл да разкаже старият трамвай за минали години и колоритни личности, когато колите са били рядкост, но засега той развеселен (доколкото и трамвайът носи душа), дава възможност на днешните абсолвенти да започнат своя път на млади учени по този забавен начин.

Кулминацията на вечерта бе **Концертът под звездите**, който се състоя пред НДК. Това бе и най-мощното събитие на Нощта на учените, свързано със солидна организация и много усилия, за което благодарим на дирекция „Култура“ на Столична община и персонално на г-н Кирил Илиевски.

Концертът започна и завърши с авторска електронна музика на проф. Симо Лазаров. По средата бяха представени поп и джаз изпълнения, откъси от прочути мюзикъли под ръководството на доц. Етиен Леви и доц. Анна Пампулова. Младата публика наистина бе ентузиазизирана и искрено се забавляваше. Тя имаше чудесната възможност да се докосне до тази приятна и комуникативна част от областта на изкуствата, преподавани в Нов български университет. Доцент Етиен Леви бе водещ и нагледно показва как може да изглежда един съвременен учен. Дискретно, но и атрактивно, концертът напомни, че има и други много забавни жанрове освен попфолка, който залива музикалното пространство.

Може да отчетем, че като цяло Нощта на учените чрез тази година премина интригуващо, атрактивно и се надяваме да се превърне в добра традиция.

КЛУБ МЛАДИ ТАЛАНТИ: КОНКУРСИ, КАБИНЕТИ ПО ЛЮБОПИТСТВО, ДИСКУСИИ ЗА ЛЮБОПИТНИТЕ ЗА НАУКА

Клуб Млади Таланти (КМТ) е младежка неправителствена организация, която за осма поредна година е един от основните партньори и организатори на Европейския проект „Нощ на учените“.

Основните цели на КМТ са да изгради устойчива среда за развитие на младите хора с интереси в областта на науката, технологиите и изкуството; да стимулира различни изяви, инициативи и дейности, развиващи интереса към науката, технологиите и изкуството сред младите хора и създаващи възможности за тяхното професионално развитие; да изгради ефективна национална мрежа за разпространение на информация към учебните заведения за кандидатстване в националния конкурс „Млади таланти“ и други национални, европейски и международни инициативи; да изгради лидери на младежки общности и да подпомогне партньорството между младежи със сходни и различни интереси в областта на науката, технологиите и изкуството.

Следвайки своите основни цели, всяка година в рамките на Нощта на учените КМТ организира разнообразни прояви и конкурси, насочени предимно към младите таланти на България – деца, ученици и млади учени, както и към всички, които се интересуват от наука и приложимостта ѝ в нашето ежедневие.

В Нощ на учените 2013 Клуб Млади Таланти организира и представи общо 14 т.нар. „Кабинети по любопитство“ и два национални конкурса, чиито финал беше проведен на 27 септември – в самата нощ. КМТ прие предизвикателството да изнесе организираният от клуба събития извън зала, на открито. Идеята беше положително оценена от посетителите и участниците в Нощта, а Кабинетите по любопитство се радваха на многобройна публика от любопитни за наука хора от различни възрасти.

Кабинетите по любопитство се проведоха на открито в четири шатри пред билетния център на НДК. В 17:00 отвориха врати и първите кабинети. *Радослав Вълков*, студент по зоология и носител на престижната международна награда на CIWEM „Млад природен фотограф на 2010 г.“ в Лондон – признание, което съчетава наука и красота в едно, представи красива и цветна изложба на уникалния свят на насекомите. Двете лекции, изнесени впоследствие: „Магията на мимикрията – истината отвътре“ и „Наука+Изкуство=Хармо-

Ина Генчева,
Клуб Млади Таланти

ния“, съчетани с прекрасните презентаторски умения на Радослав, впечатлиха малки и големи.

Дошлите директно от *Младежката научна сесия „Физиката – моят прозорец към света“*, която се проведе в рамките на Втория национален конгрес по физически науки и също беше част от проявите в Европейската нощ на учените 2013, ученици от курсовете по астрономия в НАОП „Николай Коперник“ и от МГ „Д-р Петър Берон“ във Варна представиха проект „*Antigone*“ – космически колонии до астероид и върху астероид. Проектите са спечелили първо място в Международния ученически конкурс на НАСА за космически колонии. Шатра 3 не можеше да събере желаещите да разговарят с учениците и да разгледат снимките и плакатите, които бяха подготвили специално за събитието.

Паралелно, посетителите имаха възможността да се запознаят с *документалния филм „Посветени на науката“*, представен от доц. *д-р Леонид Пенков* от Института по физиология на растенията и генетика при БАН. Филмът представя уникалната за България и Европа работа на екипа на доц. Пенков по проект „Подкрепа за изграждане и развитие на млад конкурентноспособен научен потенциал в областта на физиологията, фитохимията, геномиката, протеомиката и биоразнообразието на еукариотните организми“.

За всички, които се интересуват и грижат за своето здраве, *Радослав Радулов* – физиотерапевт и здравен мениджър, изнесе интересна презентация на тема „Мускулно-фасциални техники и кинезиотейпинг“, последвана от дискусия с публиката.

След 18:30 часа четирите шатри и пространството между тях беше запълнено от много любопитни за наука и знания деца и хора от различни възрасти. Всеки можеше да избере на коя шатра да се спре. Около шатра 2 се тълпяха посетители, които искаха да разберат как работи *3D принтерът* и да си вземат за спомен фигурка, изработена пред очите им. В шатра 1 и в шатра 4 посетителите имаха възможност да научат повече за това *как функционира човешкото тяло* и как да го запазим здраво и активно за по-дълго време. Д-р Николай Попов и Екатерина Димитрова изнесоха

интересна презентация, последвана от дискусия с публиката, на тема „Биологичната възраст – наследственост или личен избор“. Петя Георгиева, диетолог, запозна посетителите с вредите за нашето тяло от съвременния начин на хранене и как бихме могли да прекъснем вредните навици, поглеждайки назад във времето и традициите на предците ни – „Всичко ново е добре забравено старо – съвети за съвременно хранене от нашите предци“. Доц. д-р. Николай Лазаров и Светлана Недковска изнесоха впечатляваща презентация и последваща дискусия на тема „Стволовите клетки – възстановителната система на човешкото тяло“.

В по-късните часове на вечерта посетителите имаха възможността да научат повече за *сензорите* или как работят нещата около нас, от Клавдий Тютюлков от СУ „Св. Климент Охридски“, както и да решат заедно с презентацията няколко интересни задачи, като си дадат отговор с помощта на физичните закони на неща от нашето ежедневие, за които никога не сме знаели или предполагали как се случват.

Междувременно, в шатра 3 всички малки и големи посетители в Нощта имаха възможността да видят на живо демонстрация на невероятното явление *магнитна левитация* (ефект на Майснер), представена от екипа на доц. Ангелина Иванова и Станимира Терзиева от Институт по физика на твърдото тяло при БАН.

Също в шатра 3 от 19:00 часа публиката с интерес задаваше своите въпроси на доц. Павлина Долашка и нейния екип от Института по органична химия с Център по фитохимия при БАН, които представиха последните разработки и открития на науката в областта на приложимостта на биологично активните компоненти, добивани от морски и сухоземни охлюви, за лечение на различни заболявания – „*Охлювите* – неизчерпаем източник на активни компоненти“.

В шатра 1, специално за най-малките, доц. Тони Чехларова и доц. Евгения Сендова от Института по математика и информатика при БАН за поредна година с голям успех организираха кът за забавна математика „*Math+Fun+Art*: от 2D към 3D“. Децата имаха възможност да сглобяват забавни 3D пъзели, които да вземат като подарък след това.

Междувременно, под открито небе – в пространство пред шатрите, след 18:30 вечерта се разрази истинско гръмотевично и пушечно шоу, организирано от студентите от „*Корпус за бързо гръмене*“ във Факултета по химия и фармация към СУ „Св. Климент Охридски“. Малко след тях, отново бурно аплодирани от посетителите в Нощта, учениците от Националната природо-математическа гимназия „Акад.Л. Чакалов“ продължиха с неве-

роятни химически опити, с които впечатлиха и малки и големи.

За шеста поредна година, в рамките на Нощ на учените, Клуб Млади Таланти организира **Панаир на науката и иновациите** – конкурс за ученически научни разработки и проекти. Целта на панаира е да популяризира идеите, откритията и изобретенията на бъдещите изследователи на България с интерес към науката, технологиите и иновациите. Инициативата стимулира у младите хора умения за научна комуникация, работа в екип и способност за правилно събиране и анализ на експериментални данни. Събитието предостави възможност на обществото и индустрията да се запознае с младите учени в България, насърчавайки тяхното професионално развитие и мотивация. Журито на конкурса тази година беше съставено от реномирани в своите сфери български специалисти: доц. д-р. Маргарита Апостолова (Институт по молекулярна биология към БАН), доц. д-р. Димитър Младенов (Физически факултет на Софийския университет), гл.ас. Юлиан Цанков (Факултет по математика и информатика към Софийския университет) и д-р Георги Шарков (директор на Европейски софтуерен институт). Ученическите разработки и проекти можеха да се разгледат от 14 до 19:00 часа в зала 4 на НДК. Финалистите бяха официално обявени и наградени на сцената на Нощта на учените пред Билетния център на НДК. Тримата ученици, които ще имат възможността да представят България на международното състезание Intel ISEF' 2014 в Лос Анджелис, са:

Румен Данговски, който за втори път след настоящата година ще има възможност да участва в престижното състезание Intel ISEF. След поощрителната награда от AMS във Финикс и лятната школа RSI в MIT, той продължава разработките си върху алгебрите с полиномни тъждества.

Любомир Янчев е български участник на EUCYS'2012 в Братислава. Неговият проект за интелигентен дом „Modern Steward“ придоби широка известност. В Intel ISEF той ще ни представи с разработка, насочена към компютърния анализ на имунохистохимични изображения, ориентирана към нуждите на изследването на аортната дисекция.

Райна Гаджева от МГ „Константин Величков“ в Пазарджик е лауреат на конкурса „Математика и проектиране“ – MITE за 2011 г. За Лос Анджелис тя ще замине с разработка в областта на комбинаторната геометрия, подобрявайки резултат на Александър Соифер.

Превърнал се вече в традиция, за пета поредна година в рамките на програмата „Ателие на младите изследователи“ Клуб Млади Таланти проведе и конкурс за млади учени „**Young and Ener-**

getic Scientists” (YES), като финалистите в конкурса се представиха пред публика също в самата Нощ. Конкурсът „YES” цели да открие, мотивира и промотира идеите на млади и амбициозни хора с научни интереси, които ще реализират връзката между науката, образованието и бизнеса, между амбицията и успеха. Млади учени – бакалаври, магистри, докторанти, на възраст между 18 и 35 години, които искат и се стремят техните идеи да бъдат подкрепени в полза на икономиката и обществото за по-високо качество на живота, бяха допуснати до участие в конкурса. Честито на по-

бедителите: *Офелия Колева* с проект „Сорбционни свойства на иновативни халкогенидни наноконструкции” (I място); *Владислав Павлов* с проект „Green Bio-Power (GBP) Соларно шише” (II място); *Иво Георгиев* с проект: „Smart grid – The way we control the power” (III място); *Надежда Димитрова Михайлова* с проект: „Система за безопасност на хранителните продукти в ситничарството” (IV място).

А към всички любопитни за наука – очаквайте ни с нови идеи, конкурси, забавна наука и т.н. в Европейската нощ на учените 2014!

ЕВРОПЕЙСКАТА НОЩ НА УЧЕНИТЕ 2013 В ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ”: ДЕБАТ ЗА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ЦЕННОСТИ И ПРИНОСА НА УЧЕНИТЕ

Основната задача на Пловдивския университет е да приобщи широката и специализираната публика към разговор за европейските ценности и към дебат за приноса на учените за постигане на визията „Европа на знанието”. Като част от съвременното общество и като част от единното европейско семейство, учените се ангажират с политиката за откриване и „отглеждане“ на изследователски таланти, чиито компетентности включват генериране на идеи за напредъка на човечеството през XXI век. Цели се и укрепване на активната позиция на гражданите и обществото в подкрепа на тази политика.

В тон с Европейската година на гражданите акцентът на събитията в Пловдивския университет беше „да знаем правата си”, осъзнавайки, че 500-милионна Европа не принадлежи нито на брюкселската бюрокрация, нито на безразличните. Да се научим да говорим открито за бъдещето на Европейския съюз, да осъзнаем какво е неговото политическо и икономическо бъдеще и колко свързани са науката, образованието и иновациите, наричани „триъгълник на знанието”, с това бъдеще.

Официално Нощта на учените в Пловдивския университет бе открита от зам.-ректора проф. д-р Невена Милева, която изрази самочувствието на академичната общност, че университетът е авторитетно образователно и научно средище, генератор на проекти, идеи и иновации, които повлияват върху развитието на научната картина за света и носят устойчивост в сферите на приложение.

С лекция на д-р Соломон Паси на тема „Евро-

Доц. д-р **Петя Бъркалова**,
зам.-декан на Филологическия факултет
към ПУ „Паисий Хилендарски”,
Весела Казашка,
директор на отделение НПД

па, технологии, демокрация” стартира Нощта на учените. Гостуването на президента на Атлантическия клуб в България и бивш външен министър на страната премина под знака на признанието, че той сам е свързан с този университет, където в далечната 1956 г. баща му, известният философ Исак Паси, тогава преподавател, среща неговата майка, тогава студентка. Гостът говори за връзката между свободата, информацията и демокрацията; за срещите си с различни общества по света, чиито граждани са в различна степен изолирани от информацията; за достъпа до интернет като основно човешко право, което се отстоява в момента на територията на Европейския съюз. Д-р Паси разгледа техническия прогрес като основен инструмент на демократизацията, позовавайки се на изследването „Защо нациите се провалят” (ИК „Изток-Запад”, автори Дарон Аджемоглу, професор по икономика в МТИ, и Джеймс Робинсън, професор по политология и икономика в Харвардския университет). Темата за отношението на властимащите към постиженията на техническия прогрес бе развита с многобройни примери за контраста между инклузивно (приобщаващо) и ексклузивно (отхвърлящо) развитие на общества с различен тип управление: империи, монархии, републики, съюзи, федерации. Демокрацията и дик-

татурата (робство, апартейд, колониализъм, фашизъм) бяха поставени на двата полюса в тази система. Историята за приемането и неприемането на редица технически открития по света – предачната машина, печатарската машина на Гутенберг, таксиметровите коли, беше погледната като битка на Старото с Новото, която е въодушевявала едни и е смушавала други управленци. Лекцията бе изпълнена с десетки примери за това, кога реформите водят към прогрес и кога отказът от реформи поражда бедност.

Разгръщайки визията за е-демокрация, лекторът приведе любопитни аргументи как компютърна програма може да спре сляпото гласуване за непознати кандидати без качества за управление и как благодарение на технологиите в политиката може да се влизи „с успешно положен изпит“ за качества, нужни при изпълнение на дадена управленска програма. Изборът на управленци „по вторична белези“ е нашата беда, защото ако трябва да изберем пилот на самолета, ще изберем навярно стюардесата, пошегува се г-н Паси и добави, че развитието на интернет вече дава възможност да се провери предварително потенциалът на кандидатите. Данните сочат, че днес 90% от информацията в една институция може да минава през електронни носители и че за пръв път в хода на човешката история разстоянието не пречи на информацията.

В заключение, Европейският съюз бе описан като еманация на инклузивитет: 28 страни в общ съюз, общ парламент, обща валута, безмитна зона, а роумингът – като последна еманация на ексклузивитет, чиито дни са преброени.

Въпросите на гражданите в препълнената зала „КОМПАС“ бяха интересни не само като „обратна връзка“, но и като индикатор за безбройните „разклонения“ на темата, които поставят тревожни подвъпроси: защо къщите в Япония са паянтови постройки, но са устойчиви на земетресения, както и панелните сгради у нас; кога в България (и в Европа) ще се създаде модерно патентно законодателство; защо монополите водят до унищожаването на изобретения; как да се разработват ресурсите на планетата с отношение към бъдещото поколение; как ЕС прилага механизма на дотациите към страните донори и към страните реципиенти; къде сме ние...

Видимите „отсъстващи“ на хоризонта бяха новите приоритети на България, затова въпросът: „Къде сме ние“ остана реторичен – „Там, където ние се поставим“. Държавата е тук в огромна степен заради начина, по който те гласува, заяви д-р Солон Паси. Изказвайки благодарност на домакините, гостът се върна към слогана „Учените в триъгълника на знанието“ чрез адмирации към проф. Милева: „Пловдивският университет не чака!“

Част от Европейската нощ на учените в Пловдивския университет беше и *студентската конференция „Семестрите в Европа и кредитите за равенство“*. В нея се представиха студенти, осъществили мобилност по програма „Еразъм“ в различни европейски градове – Прага, Есен, Талин. С презентация за обучението си в Прага Сицилия Зайкова от Филологическия факултет и Стефана Минчева от Философско-историческия факултет доказаха какво означава да проумееш различията чрез дълбоко потапяне в „пражките потайности“ и как този град те очарова завинаги. Веси Джингарова от Филологическия факултет разказа за обучението си в Талин, а докторант Олга Тенева от катедра „Химични технологии“ направи задълбочен паралел между обучението у нас и в Германия след престоя си в Есен. Всички участници изразиха мнение, че най-успешният проект на Европейския съюз в сферата на образованието – програма „Еразъм“, дава възможност да се направи сравнение между българското образование и образованието в Европа, затова окуражават всички свои колеги „да се пробват“. Благодарение на студентската мобилност бъдещите специалисти са се запознали с различни култури, с други студентски общности, чувствайки се същевременно посланици на българското сред колегите си от европейските университети. Студентите са се обучавали в дисциплини на английски език и са получили максималния брой кредити, които покъсно са били признати в Пловдивския университет. Студентите изразиха своята благодарност и поддръжка към координаторите на програмата – доц. д-р Мария Стоянова за университета и гл.ас. д-р Надя Чернева за Филологическия факултет.

В рамките на „Еразъм“ секцията мултикултурният облик на Европа бе представен на публиката чрез *фотоизложбата „В люлката на цивилизацията. Моят поглед към Европа“*. Конкурсът бе обявен и реализиран изцяло в социалната мрежа Фейсбук благодарение на ентузиазма и уменията на г-жа Мария Гуджева от Филологическия факултет. Публикувани бяха 45 фотографии от бивши и настоящи студенти, докторанти, преподаватели от страната и чужбина. Общият брой гласове във Фейсбук е 1800. Първите 20 фотографии, събрали най-много гласове, оформят изложбата на авторите: Иван Желев, Спасиана Петкова, Надежда Николова, Десислава Димитрова, Гергана Михайлова, Станимир Сребър, Лалка Славчева, Илиана Козанова, Сицилия Зайкова. В Нощта на учените фотографите получиха грамоти и символи на проекта К-TRIO. Любителските фотографии споделят ценности, уверяват ни със сериозен тон или с намигване, че доброто, умното и красивото вървят ръка за ръка и участниците са изразили този триъгълник с езика на фотографията. Посетителите отправиха поглед към Европа, която е

„нашенска” и „чужда”, видяна в природата и в архитектурните шедеври, както и в хората от различни „светове” и възрасти.

В традиционния *европейски корнер* университетът представи материали от различни проекти, осъществени чрез модерните технологии. В кабинет 315 (лаборатория DIPSEIL) на университета се проведе *демонстрация* на отдалечено управление на учебен макет в лабораторията „Безжични комуникации” към катедра ЕКИТ. Демонстрацията се осъществи със студенти от магистърската програма „Инженер по информационни и комуникационни системи” от Факултета по физика и инженерни технологии.

По време на европейския корнер беше представена и предложена на широката публика стихосбирката със стихове на български учени „Съпки б”.

В програмата на Нощта на учените Юридическият факултет показа младото лице на Пловдивския университет в *срещата-разговор* „Правата ни като граждани на Европа”. Като начало гл. ас. д-р А. Шопов припомни ключови моменти от историята на ЕС като наднационална формация между държави, неговите обединителни принципи и основни правни актове. Той направи връзка между европейското гражданство и Европейската харта на изследователя, като изложи основните моменти от нея и наблегна на Програмата „Хоризонт 2020” и нейното значение за европейското изследователско пространство.

Студентите, които подпомогнаха провеждането на информационната среща-разговор „Правата ни като граждани на Европа”, бяха Елена Вълчева и Веселин Козарев от IV курс, специалност „Право”. Елена Вълчева е представител на университетския отбор, който през месец март тази година спечели състезание, организирано от Информационното бюро на Европейския парламент в България. Състезанието се проведе също по повод Европейската година на гражданите. След устни дебати по актуални проблеми срещу други университети от региона отборът на Пловдивския университет спечели първото място. Наградата е отборно посещение на сесия на Европейския парламент в Брюксел през ноември. Елена представи на публиката съдържанието на правата ни като граждани на ЕС съгласно Хартата на основните права на ЕС. Бяха засегнати и основните познания в областта на допълнителното европейско гражданство, което всеки български гражданин е

придобил от 01.01.2007 г., когато България стана пълноправен член на ЕС: правото на свободно придвижване и пребиваване в рамките на ЕС; активно и пасивно избиращо право; правото на дипломатическа и консулска защита извън границите на ЕС; право на петиции и жалби; право на участие в европейска гражданска инициатива. Веселин Козарев е бил вицепрезидент в Европейската асоциация на студентите юристи – гр. Пловдив за учебната 2012/2013 г. с ресор „Академични дейности”. Той представи функциите и компетентността на основните европейски институции – Европейския парламент, Комисията, Съвета на ЕС и други. Основен акцент на неговото представяне бяха и по-важните методи и средства за защита на правата ни като европейски граждани. Бяха разглеждани два извънсъдебни метода за защита (СОЛВИТ и Европейски потребителски център) и един съдебен в лицето на Съда на Европейския съюз.

На финала бе проведена викторина с въпроси по темата за правата ни като граждани на Европа, а младата публика получи поощрителни предметни награди.

„Музикална разходка из Европа” бе първоначално „малка визия” за концерт на открито, която малкият екип на проекта реализира заедно с партньорите от Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство (АМТИИ) за кратко време с малко средства. Визията се превърна в голям концерт на Римския стадион, чийто запис заслужава тиражиране на компактдиск. Запълнен до козирката със седящи и правостоящи зрители, които учените поканиха на валс и фламенко, на чардаш и на Дунавско хоро, този „епицентър” на гладиаторските битки излъчи като вълна от ритми и усмивки посланието на Нощта.

За случването на Нощта на учените 2013 в Пловдивския университет допринесоха координаторите, поделение НПД и Студентският съвет на Пловдивския университет.

За случването на Триъгълника на знанието пожелаваме на учените, преподавателите и иноваторите от Пловдивския университет попътен вятър и сплотеност на екипажа. И кураж, защото битките на ума понякога са по-важни от битките на бойното поле и защото дори в годините на непрогледен мрак продължават да се раждат крехките кълнове на напредъка. На студентите пожелаваме да се веселят докато са млади, и опитвайки от удоволствието от живота да не пропускат най-сложното от тях – мисленето.

ОТНОВО „НОЩ НА УЧЕНИТЕ“ В МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ И ПАРТНЬОРИ

Медицински университет – Пловдив отвори широко вратите на Аудиторния си комплекс на 27 септември за началото на Нощта на учените 2013. Празникът започна с връчване на наградата на Ректора на университета за най-добър утвърден учен на проф. Дамянка Гетова от Факултета по фармация. Кулминацията на Нощта беше *дебатът „Европа, Азия или Америка – кое е най-доброто място за образование и научни изследвания“*, в който тези, които не се страхуват да бъдат в светлините на прожекторите, защитиха тезите си. Бяха формирани три отбора на географски принцип (Европа, САЩ, Азия), съставени от утвърден учен, млад учен/докторант и студент. Всеки отбор имаше свой фен клуб, който участва в подготовката на презентацията. Феновете помагаша на любимците си и по време на дебата в частта с въпроси и отговори. Освен презентация в защита на тезата, се проведе и втори тур – тип куиз с въпроси по темата. Капитани на отборите бяха: „Азия“ – доц. д-р Георги Томов от Факултета по дентална медицина, на отбор „Америка“ – доц. д-р Пенка Стефанова, ръководител катедра „Детска хирургия“ и „Европа“ – доц. д-р Боян Владимиров от катедра „Лицево-челюстна хирургия“. Публиката избра „Европа“ за най-убедителен и атрактивен отбор.

И тази година Нощ на учените в МУ - Пловдив има свое издание – учените споделиха частица от своя свят в *сборника „Научни пътеписи – видяно и преживяно“*. Под формата на есе/пътепис участниците в продължителна академична мобилност разказват впечатленията си от стила на преподаване, научния подход и образователните традиции, обогатени с чара на съприкосновението с чуждата култура и бит.

Финалът беше ознаменуван от *кулинарно шоу и благотворителен базар* с ястия и сувенири, изработени от преподаватели и студенти; *изложби на колекции и творби на учени* от Медицински университет – Пловдив. Изявени професори и доценти медици показаха хобитата си, представяйки колекции от икони, малка пластика, кукли, лули, брюкселска дантела и фотографии.

Тази година **Университетът по хранителни технологии (УХТ) - Пловдив** се включи в Нощта със самостоятелна програма, която стартира с презентация на тема *„Въведение в тайните на науката за храните“*. По-късно беше представена *книгата „Етеричните масла в кулинарията“*, написана от студенти на учебното заведение. Млади изследователи разказаха за употребата на

Милена Илиева,
Медицински университет – Пловдив

етеричните масла в кулинарната технология. Паралелно с презентацията им в аула „Милен Бешков“ в Ректората беше организирана и *дегустация на ястия*, създадени от студенти, под ръководството на проф. д-р Йорданка Алексиева, декан на Стопанския факултет.

Второ дегустаторско събитие беше коктейлът, посветен на темата *„Тайните на традиционните храни и напитки“* в учебния ресторант „Мартин Радклиф“ и фойето на ректората на УХТ. Студентите презентираха жива бира от лимец, традиционни български ястия от булгур, тученица и лимец по забравени рецепти, както и съчетания на продукти и подправки, които на пръв поглед са странни за смесване, като пилешко месо с лавандула и разясниха хранителната и биологична стойност на етеричните масла.

Традиционно като партньор на МУ-Пловдив и Бургас се включи в Европейската нощ на учените. **Регионалният исторически музей (РИМ) – Бургас** е домакин за IV пореден път на инициативата. Заедно с университети и научни институти Бургаският музей прие предизвикателството да сподели своята – музейна, гледна точка към иновациите – да припомни тези от древността, които присъстват и до днес в бита ни. В Научното кафене посетителите узнаха повече за историята на разтворимото кафе, на тъкачния стан и на грънчарското колело. Трима млади учени от различни области на знанието – археология, биология и изкуствознание, представиха своите възгледи в специално подготвени презентации. Гостите имаха и възможността да тъкат на вертикален стан и на керемидата, да си направят съд на грънчарското колело, да дискутират и да се забавляват.

Да промени общественото мнение и нагласа към хората на науката, да се покаже скритата, забавна страна на учените, защото „науката е това, с което учените се занимават през свободното си време“ – с такава задача се захванаха други наши партньори, колегите от **Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна**. Под надслов: *„Наука, здраве, спорт и музика – една неочаквано добра комбинация“* премина Нощта на учените, която се проведе за втора поредна година във варненското висше учебно заведение.

Събитието откри заместник-ректорът по кариерното развитие, научноизследователска дейност и следдипломно обучение – проф. д-р Риналдо Шишков. В първата част студенти и преподаватели трябваше да се изправят един срещу друг в проверка на техните знания по анатомия, физиология, химия и физика. Не един или два научни спора се породиха по време на *викторината*. Във втората част на събитието настоящите и бъдещи учени премериха сили в няколко спортно-музикални дисциплини, отправяйки посланието за важната роля на движението и спорта в ежедневието на всички вас – предпоставка за здрав ум и здраво тяло.

В края на вечерта всички участници имаха въз-

можността да опитат от лечебния чай от българските билки бъз и камшик, който приготвиха преподаватели от Катедрата по биохимия, молекулярна медицина и нутригеномика. Според едно научно проучване, направено в катедрата, някои от *българските билки* притежават дори по-големи антиоксидантни свойства от познатите ни зелен чай и хънибуш. Връзката между здравето и храната е предмет на друг европейски научноизследователски проект, в който участват учени от МУ – Варна. С призив храната да ни бъде лекарство и лекарство да ни е храната, както е казал Хипократ, водещият прикани гостите и участниците да възстановят енергийния си баланс с пресни плодове и зеленчуци, ядки и пълнозърнести бисквити.

НОЩ НА УЧЕНИТЕ 2013 В РУСЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „АНГЕЛ КЪНЧЕВ“

Русенският университет „Ангел Кънчев“ участва в Европейската „Нощ на учените“ от 2006 г. насам. В съответствие със заявените цели и задачи на този проект в рамките на Седма Рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие, подпрограма „Хора“, всички събития, организирани в университета ежегодно, са подчинени тематично на формулираното проектно мото и са ориентирани към реализация на проектната мисия – да представи „човешкото лице“ на учения, неговите скрити таланти и житейски мечти.

Тазгодишното мото на проекта – „Учените в триъгълника на знанието“ – е предизвикателно със своята обществена значимост. То хвърля светлина върху обществената мисия на науката – да бъде двигател на човешкото развитие и да насърчава креативността и иновациите. Проектният екип на Русенския университет внесе по-широко съдържание в мотото на проекта и го отправи като послание към обикновения човек: *„Наука е предизвикателство. Образованието е призвание. Иновациите са нашето бъдеще. Иновирай живота си“*. Този слоган, както и стилизираният вариант на триъгълника на знанието, заложен в логото на проекта, послужиха за идеен център на всички промоционални и информационни материали, разработени във връзка с изпълнението на проекта в Русенския университет – диплояна, плакат, химикалка, флаер, папка, значка, знаменце и козирка.

Събитията, посветени на Нощта на учените 2013 в Русенския университет, отбелязаха своето начало на 27 септември 2013 г. с изложба на разработките, подадени за участие в обявените два кон-

Проф. д-р Христо Белоев – ректор,
доц. д-р Юлиана Попова –
заместник-ректор, РУ „Ангел Кънчев“

курса: *„Иновация на новия век“* – за иновативен идеен проект или продукт и *„Моето най-важно право като европейски гражданин“* – за есе. Сред множеството разработки компетентни комисии отличиха първите три във всяка категория, а ректорът на университета награди призьорите. Най-интересните предложения в конкурса за иновация бяха: *Роботизирана електронна система за анализ и обработка на постмортални изменения в съдебната медицина; Приложение за мобилни телефони и таблетки „Открий Русенския университет“; Проект за възобновяема енергия*. Подредената постерна изложба представи разработките на всички участници в двата конкурса, а самите вносители получиха сертификат, удостоверяващ техния принос към Европейската Нощ на учените.

Следващото събитие на същия ден събра широка аудитория от заинтересувани членове на академичната общност на Русенския университет и граждани. То премина под надслов *„Академия на скритите таланти“*. Изявата кореспондира в най-голяма степен с една от целите на проекта Нощ на учените, а именно – да представи на широката общественост „скритото“ лице на учения като личност с разностранни таланти и житейски интереси. Академията поднесе много приятни изненади. В нея, с представянето на своите творби, членове на академичната общност се изявиха като талантиви художници, фотографи, приложници, пев-

ци, музиканти и поети. На всички „скрити таланти“ ректорът на университета връчи сертификати за членство в Академията и пожела на участниците тази инициатива да се превърне в традиционно събитие. Положителният отзвук от първото издание на Академията показва, че проектът Нощ на учените се радва на популярност не само в средите на научните работници, а става все по-близък и на гражданството със своята човечност, с импулса за творчески изяви, с вдъхновяващия полет на думи и мисълта.

Събитията, посветени на Нощта на учените 2013 г. в Русенския университет, продължиха с кръгла маса на тема: **„Възможности за създаване на съюз на иновациите в Дунавското пространство“**. Участниците в дискусиата – преподаватели и докторанти от университета, представители на изследователски институции и хора от бизнеса – предложиха интересни гледни точки по следните проблеми: *Знание, базирано върху креативно-иновационно обучение в „университета за един човек“; Традиции и иновации в научноизследователската дейност; Профилираните извънаудиторни форми на работа със студентите като предпоставка за развитие на иновациите и др.* Участниците в кръглата маса се обединиха около следните решения: *Обсъжданите въпроси по време на кръглата маса да станат достояние на цялата академична общност на Русенския университет „Ангел Кънчев“ и на обществеността чрез публикуване на презентациите на изнесените доклади на сайта на университета; В съответствие с основните приоритети в Стратегията ЕВРОПА 2020 и Стратегията на Европейската комисия за Дунавския макрорегион, академичното ръководство на Русенския университет „Ангел Кънчев“ да предприеме необходимите стъпки за популяризиране на идеята за създаване на Съюз на иновациите в Дунав-*

ското пространство сред университетите от страните по поречието на река Дунав.

Кулминация на събитията, посветени на Европейската нощ на учените, беше **Хепънингът под надслов „Нощта на учените в Русе в подкрепа на кандидатурата на град Русе за Европейска столица на културата 2019 г.“** Хепънингът, който беше организиран от Русенския университет в сътрудничество с Община Русе, събра многолюдна публика на площада пред Общината. След обръщението на ректора на Русенския университет към гражданите и гостите на град Русе, присъстващите се насладиха на богата концертна програма с участието на самодейни формации при Русенския университет: танцов състав „Хармония“, клуб по спортни танци „Настроение“, брейк-клуб „Фатал 13“, както и младите вокални изпълнители от университета Драгомир Бенев и Божидара Евтимова. В хепъningа се изяви и обичаната от всички русенци и популярна в цяла България Дивна Станчева, която е посланик на кандидатурата на Русе за Европейска столица на културата 2019 г. За високия емоционален градус и позитивното настроение на хепъningа допринесоха знаменцата с логото и в цветовете на проекта, развявани от най-малките участници в него. Най-активните сред тях получиха атрактивни козирки с логото на проекта, а на гражданите бяха раздадени флаери с информация за Нощта на учените.

Нощта на учените 2013 в Русе добави стойност към високохуманните цели на този европейски проект. За пореден път академичната общност на Русенския университет получи признание за реализацията на своята мисия в полза на обществото, а русенското гражданство почувства близост и изпита гордост от своя университет, който издига образованието и науката като върховни приоритети за развитието на града и региона.

СТУДЕНТИ, УЧЕНИЦИ, ПРЕПОДАВАТЕЛИ И ОБЩЕСТВЕННОСТ ОТ СТАРА ЗАГОРА В НОЩТА НА УЧЕНИТЕ 2013

За осма поредна година на 27.09.2013 г. Тракийски университет (ТрУ) чрез Департамента за информация и повишаване квалификацията на учителите е участник в Европейската нощ на учените. Основен партньор и съорганизатори на събитията е Педагогическият факултет на Тракийски университет – Стара Загора.

Като асоциирани партньори в подкрепа на дейностите в Стара Загора се включиха Регионална

Доц. д-р **Красимира Мутафчиева** –
Педагогически факултет,
доц. д-р **Гая Кожухарова** – ДИПКУ,
Тракийски университет – Стара Загора

библиотека „Захарий Княжески“, СНЦ „Евроакадемика“ и други.

Събитията в Нощта на учените 2013 в Стара За-

гора бяха: изложба на фотоси „Церн”, „Работилница за съзвездия“, Арт ателие, Представление на Философски клуб „СФЕРА”, Философско кафене на тема: „Образование, иновации и качество на живот”, Холистичен център „Хармоничен живот, веселие под звездите „Нови таланти”.

По традиция предварително бяха организирани редица **конкурси**: за изработване на макети „Възобновяеми енергийни източници”; за мултимедийни продукти на тема „Възобновяеми енергийни източници” и за есе на тема: „Образование, иновации и качество на живот”.

Събитията в Нощта започнаха с награждаване на отличените творби в различните конкурси. Ето и победителите:

- Конкурс за есе на тема „Образование – иновации: Качеството на живот“: I награда – Натали Атанасова, 17 години, Национална априловска гимназия, гр. Габрово.
- Конкурс за изработване на макети на тема „Възобновяеми енергийни източници“: I награда – Лазар Кърпачев, II награда – Лазар Кърпачев и Мартин Атанасов; III награда – Кристиан Косев, III награда – Никола Колев и Магдалена Иванова (всичките от ПГСАГ „Лубор Байер“, гр. Стара Загора); специална награда за най-малки участници в конкурса и за екипна дейност – учениците от 4^в клас на II ОУ „П. Р. Славеков“, гр. Стара Загора с ръководител г-жа Мара Цонева; поощрителна награда за оригинална идея – екип от ученици от ПГ „Иван Хаджиенов“, гр. Казанлък, с ръководител г-н Николай Харизанов.
- Конкурс за изработване на мултимедийни продукти на тема „Възобновяеми енергийни източници“: първа възрастова група (4 – 7 клас) – Добрилина Яркова, 5 клас (I награда), Йоана Стоименова, 5 клас (II награда), Димитър Тодоров, 5 клас (III награда) (всичките от II ОУ „П. Р. Славеков“, гр. Стара Загора); втора възрастова група (8 – 12 клас) Станимир Сидеров (I награда), Димитър Гинчев (II награда), Йордан Петров, Иван Йовчев, Ивайло Тодоров и Георги Динков (III награда) (всичките от ПГСАГ „Лубор Байер“, гр. Стара Загора).

Особен интерес в Нощта на учените 2013 предизвика авторската изложба на фотоси „Церн”. Екип от над 46 ученици горен курс на старозагорски училища с ръководител г-жа Пепа Ганчева представи резултати от визитата си в Церн. Учениците направиха презентация за изследвания в търсене „Частицата на Бог”.

В „Работилница за съзвездия“ под ръководство на ученици и учители най-малките (3 – 8 год.) рисуваха съзвездия, а ученици обменяха знания, свързани със съзвездията и планетите от слънчевата система.

Педагогически факултет на Тракийския

университет организира три впечатляващи събития, чрез които внесе академизъм и артистичност в пъстротата от личностни изяви:

- Едно от най-посещаваните места в нощта на учените беше **Арт ателието**, ръководено от **доц. Ани Златева**. Под нейно ръководство студенти от Педагогическия факултет демонстрираха изобразителни техники (Art from Trash) със завидни художествени умения. Студентите Жаклин Енева, Йорданка Михнева, Христомира Грозева, Йоана Пеева, Катерина Димитрова, Светослав Коев и Деница Донева бяха талантливите художници на Нощта на учените. Активно се включиха в изобразителните дейности деца и ученици от 4 до 18 годишна възраст.
- **Философското кафене** бе научно-популярна форма на обсъждане в разширен кръг участници значим за съвременния човек проблем. **Дискусията** на тема: „**Образование, иновации и качество на живот**” интригува вниманието и активното отношение на аудиторията. Модератори на дискусията бяха доц. д-р Красимира Мутафчиева и ас. Мартин Ранчев. Студенти, преподаватели от университета и граждани, представители на различни социални групи, показаха завидни диалогични умения и свободно владеене на способността да се излага и аргументира собствена позиция; проникновеност в проблематичността на днешната криза, както и в тенденциите на развитие, водещи към промяна на статуквото. В свободния разговор се откриха изказванията на студентите Веселина Иванова, Юзджан Юзеир, Христо Мартинов, както и преподавателската позиция на проф. Георги Иванов, доц. Елена Лавренцова, доц. Галя Кожухарова, гл. ас. Златина Асенова и др. Откритите различни гледни точки за мястото в многопосочните връзки на образованието и потребността от неговото модернизиране с качеството на живот постигнаха съобщаемост в общо споделената тенденция на иновиране и възраждане на неговия дух и практически резон.
- **Арт студио Философски клуб „СФЕРА”** представи съвременна интерпретация на мита на Платон „Сенките и пещерата” – класически философски образ на човешката образованост, и етически етюди за доброто и злото в слово, музика и танц. Артистите – студенти от Педагогическия факултет, бяха на висотата на естетическите критерии за един успешен съвременен пърформанс, демонстрирайки способността да изразяват себе си и чрез различни форми на изкуството. Жанет Вълчева, Цветелина Тенева, Божидар Захариев, Господин Йорданов, Тодор Тодоров, Христо Мартинов, Емилияна Кръстева, Йоана Танева, ас. Мартин Ранчев и

др. обраха възхищението и овациите на публиката.

Холистичният център „Хармоничен живот“, организиран от гл.ас. д-р В. Шарланова, гл. ас. Д. Стратиев и ас. М. Желязкова, обособен като „Улица на здравословни продукти, литература и артефакти, йога и масажни техники“, предизвика интерес и привлече много посетители. Представиха се клубове и студия от региона, чиято дейност подпомага повишаването на качеството на живота чрез изкуства, спорт, здравословно хранене, източни практики, терапии.

Веселие под звездите „Нови таланти“ беше естественият завършек на вечерта. В него участваха студенти от художествени формации на Тракийски университет, ученици от НУМСИ „Христина Морфова“, Стара Загора, бенда и фолклорния състав на университета, под ръководството на д-р Стоянов и г-н Герлимов, които създадоха много настроение и празнична атмосфера.

Европейската нощ на учените в Стара Загора и тази година премина с много настроение, изненади и конкурси, дискусии, изложби, с удовлетворение и много усмивки.

ЕВРОПЕЙСКА НОЩ НА УЧЕНИТЕ 2013 В ПЛЕВЕН

За трети път академичната общност на Медицинския университет, Съюзът на учените в България и Областна администрация – Плевен се превърнаха в една съществена част от реализацията на националния проект „Нощ на учените 2013“. Дейностите по проекта са насочени към хора от всички възрастови групи, пол и професии. В съзвучие с приоритетите на Европейската година на гражданите, акцентът е „да знаем правата си“, следвайки девизът от Епохата на европейското просвещение „Aude sapere“ – „Имай смелостта да знаеш“. Да се научим да говорим открито и без страх за бъдещето, да осъзнаем къде е мястото на науката и образованието в това бъдеще.

Гостите бяха приветствани от проф. д-р Славчо Томов, ректор на МУ – Плевен, г-н Илиян Йончев – областен управител на Плевен и доц. Савелина Поповска, зам.-ректор по европейска интеграция и международно сътрудничество на МУ – Плевен и един от основните организатори на провеждането на Европейската нощ на учените. Тя искрено благодари на партньорите си – Съюза на учените в Плевен, на академичната общност и гражданите на Плевен за проявения интерес!

Учените от града изнесоха мултимедийни презентации, с които представиха своите рецепти за постигане на по-добро качество на живот. Гостите слушаха лекции на разнообразни теми, разпределени в две секции. Първата секция разкри ролята на учените в повишаване качеството на живот на обществото и включваше презентации за двояката роля на антиоксидантите, за живата вода, за ефекта „Анджелина Джоли“ и за ГМО храните, като лекторите бяха проф. Атанас Кирилов, инж. Иван Лесов, проф. Маргарита Александрова и д-р Зорница Камбурова. Във втората секция беше представена ролята на учените и науката при установени вече различни заболявания, като лекторите говориха за глухотата в детската възраст, за Хай-

Доц. д-р **Савелина Поповска**,
зам.-ректор на МУ – Плевен,
доц. д-р **Теодора Вълова**,
зам.-директор на Педагогическия колеж,
зам.-председател на СУБ – клон Плевен
д-р **Райна Гиндева**,
научен секретар на СУБ – клон Плевен

фу технологията и за парадоксите в медицината. Презентатори бяха д-р Стефан Мирчев, д-р Тихомир Андреев и доц. д-р Бойко Стаменов.

Показано беше отблизо и човешкото лице на учените, тяхното чувство за хумор, талантите им извън науката и техните хобита – любителски фотографии, изложба на гоблени, постери за родни учени и техни постижения. Гостите наблюдаваха метод за йонизиране на вода, участваха в дегустации на екологични храни, вина и сокове. Организаторите приканиха да се участва в гласуване за най-добър постер, гоблен и фотография, като със жребий бяха изтеглени участници, които получиха награди.

Под формата на „петъчни притчи“ бяха отправени посланията на учените към присъстващите.

Европейската нощ на учените 2013 продължи с творческо младежко кафене. Тази нощ Плевен е един от тристата европейски града, обединени от идеята за осмисляне ролята на науката и възможностите за включване на млади таланти в нея. Европейската комисия обяви 2013 година за година на гражданите, затова нека като европейски граждани да се постараме да бъдем проактивни, информирани. Нека не преставаме да се развиваме и така заедно да спомогнем за постигането на по-добро бъдеще на нашето общество.

Гости на творческото младежко кафене бяха представители на Академичното ръководство на Медицински университет – Плевен, ръководство-

то на Съюза на учените, преподавателите, които откриват и развиват талантите: доц. д-р Теодора Вълвова от ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – Педагогически колеж Плевен, г-жа Грета Димова, помощник директор на Гимназия с преподаване на чужди езици, г-жа Диана Данова от Математическа гимназия „Гео Милев“, гл. ас. Катя Вачева и доц. Владимир Савов от Националния военен университет.

Събитието „Нощ на учените 2013“ събра талантливи и амбициозни млади хора от Плевен с интерес към знанието и науката. Домакини бяха студентите от Медицинския университет (Александра Костова, Радостин Радушев, Александра Стефанова, Звездина Горанова), а техни гости и партньори: ученици от Математическа гимназия „Гео Милев“ (Кристиян Руменов Кирилов, Любен Личев Андрей Андреев, Александър Атанасов), от Езикова гимназия с преподаване на чужди езици – Плевен (Йоанна Цекова, Кристина Ценова, Здравко Петров, Владимир Цеков), студенти от Педагогическия колеж на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ (Йоана Къновска, Любомира Тончева, Юлия Пенева, Ирена Петкова-Илиева, Панка Димитрова) и от Авиационния факултет на Националния военен университет (Снежан Снежанов, Стефан Стефанов, Тодор Кръстев, Светослав Пентиев).

Младите участници – представителите на петте учебни заведения, са талантите, гордостта на плевенските научни среди. Те обсъждаха кои са предизвикателствата пред развитието на научната кариера в България, като основните въпроси на дис-

кусията бяха: „Науката за всеки ли е?“ и „Как се *отглеждат* таланти за научна кариера“. В приятелска атмосфера младите хора на Плевен съпреживяха една незабравима вечер, като търсиха отговорите за силата на таланта, мотивацията за научна кариера и възможностите за реализация в България. В крайна сметка дискутиращите се обединиха около мнението, че учените не са изчезващ вид, а неизползваем потенциал, от който до голяма степен зависи бъдещото развитие на България. Те потърсиха отговор на въпроса къде са в момента успелите и усмихнати бъдещи учени, които да заразят с примера си, които да запалят огъня в колегите си, да внушат обичта към науката, обичта към България, вярата в успеха и собствените възможности. На кафе със състуденти и съученици се случват едни от най-приятните разговори. Когато се събират ограничени хора, те обсъждат други хора, когато се събират обикновени хора, те обсъждат събития, а когато се събират умни хора, те намират верни решения как да се извърши промяната на света, в който те искат да живеят.

След музикални поздравии от Анита Хвърчилкова, студент по медицина V курс от МУ – Плевен и Йоанна Цекова от ГПЧЕ, младежкото парти продължи с викторина „Млади европейци в треска за демокрация“, в която бяха включени въпроси за ЕС и правата на гражданите, предвид това, че 2013 година е обявена от Европейската комисия за година на гражданите. Всеки участник, познал верния отговор на въпрос, получи и малка награда за спомен от Нощта на учените 2013 година.

**125 години Софийски университет „Св. Кл. Охридски“ –
„Знанието прави силата“**

120 години висше образование по биология

50 години Биологически факултет към Софийския университет

**Международна конференция
„БИОЛОГИЧЕСКАТА НАУКА –
РАЗВИТИЕ И НОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ“**

КЛИМЕНТОВИ ДНИ

20–22 ноември 2013 г.

СУ „Св. Климент Охридски“

Биологически факултет

Фонд „Научни изследвания“ – СУ „Св. Кл. Охридски“

Съюз на учените в България

За повече информация:

доц. Мариела Оджакова – декан на Биологическия факултет и председател на Организационния комитет

тел.: 02 8167 300; ел. поща : modjakova@biofac.uni-sofia.bg